

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.288/2019/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2019. július 3.

Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Pécsi Járásbíróság, 4.B.644/2017/21., ítélet, tárgyalás,
2018. április 19.

Másodfok: Pécsi Törvényszék, 3.Bf.162/2018/8., ítélet, nyilvános ülés,
2018. október 30.

Az indítvány előterjesztője: Baranya Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Baranya Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.162/2018/8. számú ítéletét megváltoztatja és a 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont I. fordulat] és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alóli felmentő rendelkezést mellőzi, egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

I.

- [1] A Pécsi Járásbíróság a 2018. április 19. napján kihirdetett 4.B.644/2017/21. számú ítéletével a terheltet rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés g) pont], kifosztás büntette [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont] és testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6)

bekezdés c) pont] miatt halmazati büntetésül 6 év 6 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A Pécsi Járásbíróság 4.Fk.156/2017/7. számú határozatával társtettesként elkövetett lopás vétsége miatt alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette, továbbá 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont I. fordulat] és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont] miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

- [2] A Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. október 30. napján meghozott 3.Bf.162/2018/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a Pécsi Járásbíróság 4.Fk.241/2018/6. számú határozatával alkalmazott próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezése és a próbára bocsátás megszüntetése mellett a terhelttel szemben kiszabott büntetést 2 rendbeli lopás vétsége miatt is kiszabottnak tekintette. A terheltet a 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont I. fordulat] és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Baranya Megyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában megjelölt okból a terhelt terhére, a 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége miatt emelt vád alóli törvénysértő felmentés miatt, a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása végett. Indokai szerint a másodfokú bíróság tévedett, amikor a 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége miatt emelt vád alól a terheltet bűncselekmény hiányában felmentette arra hivatkozva, hogy a terhelt eshetőleges szándéka kizárólag a tárgyak birtokba vételére, nem pedig tartós birtoklására terjedt ki. Kifejtette, hogy mindkét bűncselekmény esetében a törvény büntetni rendeli az új büntetőtörvény hatályba lépésével az elvételt is, nem csupán a korábbiak szerinti megszerzést.
- [4] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a terhelt terhére a Be. 651. § (1) bekezdés és a 652. § (3) bekezdése szerinti határidőben előterjesztett felülvizsgálati indítvány alapján, a Be. 663. § (1) bekezdés a) pontja szerint a másodfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.287/2019/2. számú átiratában a főügyészség felülvizsgálati indítványát - annak indokaival egyetértve - fenntartotta. Megjegyezte, hogy a másodfokon eljáró törvényszék a korábbi Btk., az 1978. évi IV. törvény hatálya alatt irányadó jogalkalmazói gyakorlatnak megfelelően bírálta el a bűncselekményeket, azonban a terhelt azokat az irányadó tényállás szerint a Btk. 2013. július 1-jén történő hatályba lépését követően követte el, amely törvény már a jogtalan elvételt is büntetni rendelte.
- [6] A terhelt védője észrevételében a másodfokú bíróság ítéletének hatályban tartását indítványozta.

III.

- [7] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.
- [8] A felülvizsgálati indítvány alapos.
- [9] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

- [10] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével mentette fel a terheltet.
- [11] A felülvizsgálati indítvány a Be. 652. § (3) bekezdése szerinti határidőben előterjesztett.
- [12] A járásbíróság ítéletében a terhelttel szemben 2 rendbeli okirattal visszaélés vétsége [Btk. 346. § (1) bekezdés c) pont I. fordulat] és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége [Btk. 393. § (1) bekezdés a) pont] miatt indult büntetőeljárást megszüntette a korábbi Be. 332. § (2) bekezdése alapján, mivel ezen cselekményeknek a vád tárgyává tett, jelentősebb súlyú bűncselekmények mellett - rablás és kifosztás büntette - a felelősségre vonás szempontjából nem volt jelentősége.
- [13] A másodfokú bíróság e rendelkezést megváltoztatta és a terheltet ezen cselekmények alól a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján - a cselekmény nem bűncselekmény - felmentette. Indokai szerint a terheltet az irányadó tényállás alapján kizárólag a sértettek értékeinek megszerzése motiválta, amikor a táskát, illetve szatyrot elvette, azokat rövid időn belül átkutatta és az okiratokat, valamint a bankkártyát hátrahagyta. Ekként a szándéka nem terjedt ki azok tartós birtoklására, amely (akár eshetőleges) szándék hiányában a megszerzés, ami valóban tartós birtoklást feltételez, nem állapítható meg a terhére.
- [14] A másodfokú bíróság felmentő rendelkezése és ehhez kapcsolódó jogi indokolása az 1978. évi IV. törvény 2013. február 1. napját megelőző 277. § (1) bekezdés szerinti visszaélés okirattal, illetve a 313/C. § (7) bekezdés a) pontja szerinti készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés törvényi tényállásának, az addig hatályos szabályozásnak felel meg.
- [15] Ezt követően azonban, 2013. február 1. napjától hatályosan már az 1978. évi IV. törvény szerint is mindkét bűncselekmény törvényi tényállása tartalmazza (a megszerzésen túl) a jogtalan elvétel elkövetési magatartást is (BH 2015.4.). Következésképpen a bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges a tartós birtoklás szándéka.
- [16] A hatályos Btk. 346. § (1) bekezdés c) pontja és a Btk. 393. § (1) bekezdés a) pontja szerint pedig változatlanul büntetendő a jogtalan elvétel, úgy az okirattal visszaélés, mint a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés bűncselekményénél is.
- [17] Jelen ügyben az elkövetési idő 2016. és 2017. év, így a hatályos büntetőtörvény alkalmazása nem vitás.
- [18] Ekként a 2 rendbeli okirattal visszaélés vétségét és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségét érintő felmentő rendelkezések anyagi jogszabályt sértettek.
- [19] A Be. 663. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [20] E törvényi szabályozás oka (miként a korábbi Be.-ben is), hogy hiába lehetne az irányadó tényállás mellett a terhelt bűnösségét az ügyiratok alapján megállapítani, a terheltet a megismételt eljárásban őt megillető rendes jogorvoslat lehetőségétől, a bűnösség megállapítása esetére, nem lehet megfosztani.
- [21] Jelen esetben azonban a felülvizsgálatban nem a terhelt bűnösségének a megállapítása merül fel, e körben ugyanis az első- és a másodfokú bíróság nem döntött ellentétesen.
- [22] A terhelt bűnösségét a három bűncselekményben ugyan más okból, de sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem állapította meg.
- [23] Ekként a törvénytörvényszék megtámadott és ezen részében törvénysértő határozatának ez okból történő megváltoztatása esetén a felmentés ellenében nem a bűnösség a tét, hanem az elsőfokú bíróság által ugyanezen bűncselekmények miatti, önmagában törvénysértőnek nem tekinthető, felülvizsgálatra okot nyilvánvalóan nem adó és nem is támadott, megszüntető rendelkezés érvényének elismerése.
- [24] Következésképpen a hatályon kívül helyezés valójában a jogintézmény céljával ellentétben nem a terhelt érdekében, hanem ellenében való döntést eredményezne.

- [25] A törvény indokolása szerint az időszerűség érdekében a felülvizsgálati eljárás során is elsőbbséget biztosítanak a megtámadott határozat megváltoztatásának, a határozat hatályon kívül helyezésére és új eljárás elrendelésére csak kisegítő jelleggel, a terhelt érdekére figyelemmel kerülhet sor.
- [26] Mindezek alapján a Kúria a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány alapossága mellett - a másodfokú felmentés törvénysértő - az emiatti, a terhelt számára feltétlen terhes hatályon kívül helyezés helyett a Be. 662. § (4) bekezdésben írtakra figyelemmel a másodfokú határozatot a terhelt érdekét szem előtt tartva akként változtatta meg, hogy a törvénysértő felmentő rendelkezését mellőzte, egyebekben a határozatot hatályában fenntartotta. Ekként a 3 rendbeli bűncselekmény miatt bűnösség megállapítására értelemszerűen nem került sor, melynek oka az elsőfokú bíróság általi eljárás megszüntetése.
- [27] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata szerint rendelkezett.

IV.

- [28] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [29] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. július 3.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ